

ประโยคในภาษาโฆษณา

ชนิดของประโยค

ในภาษาโฆษณาจะปรากฏประโยค ๓ ชนิด^๑ คือ

๑. ประโยคสามัญ
 ๒. ประโยคซับซ้อน
 ๓. ประโยคผสม
๑. ประโยคสามัญ

ประโยคสามัญทั้งในภาษามาตรฐาน^๒ และภาษาโฆษณา คือประโยคที่-

^๑ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์, โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์, หน้า ๑๓
กล่าวถึงวิธีแบ่งประโยคว่ามีอยู่ ๒ วิธีดังนี้

วิธีที่ ๑ แบ่งประโยคเป็น ๒ ชนิด คือ ประโยคเริ่มกับประโยคไม่เริ่มโดยอาศัยความหมายของประโยคและสถานการณ์ที่ใช้ประโยคนั้นเป็นเกณฑ์

วิธีที่ ๒ แบ่งประโยคเป็น ๔ ชนิด คือ ประโยคสามัญ ประโยคซับซ้อน ประโยคผสม และประโยคเชื่อม โดยอาศัยลักษณะโครงสร้างของประโยคเป็นเกณฑ์

ผู้วิจัยแบ่งประโยคตามวิธีที่ ๒ ประโยคในภาษาโฆษณาที่ได้จากข้อมูลมีแต่ประโยคสามัญ ประโยคซับซ้อนและประโยคผสม

^๒ดูรายละเอียดเกี่ยวกับประโยคสามัญในวิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษากลุ่มประโยคในความเรียงภาษาไทย ของ ศิเรกชัย มหัทธนะสิน, หน้า ๓๑.

ไม่มีอนุพากย์^๑ เป็นส่วนประกอบของหน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง หน่วยกริยา
หน่วยเสริมบอกสถานที่ หน่วยเสริมบอกเวลา หรือ หน่วยเสริมบุพบท (สบ)^๒

ประโยคสามัญในภาษาโฆษณาจะมีหน่วยประโยคและโครงสร้างต่อไปนี้

๑.๑ หน่วยประโยคของประโยคสามัญ

ในประโยคสามัญทั้งภาษามาตรฐานและภาษาโฆษณา จะประกอบด้วย
หน่วยประโยคประเภทนาม หน่วยประโยคประเภทกริยา หน่วยประโยคประเภทเสริม
หน่วยประโยคเหล่านี้จะปรากฏแต่เพียงลำพังหรือจะปรากฏร่วมกันก็ได้ และจะมีหน้าที
ดังนี้

๑.๑.๑ หน่วยประโยคประเภทนาม

หน่วยประโยคประเภทนามในภาษามาตรฐาน จะเป็นหน่วย
ประโยคที่มีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง ใน ๔ อย่าง คือ หน่วยประธาน (ป), หน่วยกรรม-
ตรง (ต), หน่วยกรรมรอง (ร), หน่วยนามเดี่ยว (นค)^๓

แต่หน่วยประโยคประเภทนามในภาษาโฆษณาจะเป็นหน่วย
ประโยคที่มีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง ใน ๓ อย่างคือ หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง
และ หน่วยนามเดี่ยว จะไม่ปรากฏหน่วยประโยคที่มีหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรอง

^๑อนุพากย์ คือ ประโยคลดฐานะที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในนามวลีหรือในกริยา-
วลี.

^๒ดู วิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษากลุ่มประโยคในความเรียงภาษาไทย ของ
ศิเรกชัย มัทธนะสิน, หน้า ๑๖.

^๓ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์, โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์, หน้า ๒๒-

๑.๑.๒ หน่วยประโยคประเภทกริยา

หน่วยประโยคประเภทกริยาในภาษามาตรฐาน จะเป็นหน่วยประโยคที่มีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งใน ๓ อย่าง คือ หน่วยกรรม (อ) หน่วยสกรรม (ส) และ หน่วยทวิกรรม (ท)^๑

แต่หน่วยประโยคประเภทกริยาในภาษาโฆษณาจะเป็นหน่วยประโยคที่มีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งใน ๒ อย่าง คือ หน่วยกรรม และหน่วยสกรรม จะไม่ปรากฏหน่วยประโยคที่มีหน้าที่เป็นหน่วยทวิกรรม

๑.๑.๓ หน่วยประโยคประเภทเสริม

หน่วยประโยคประเภทเสริมในภาษามาตรฐาน จะเป็นหน่วยประโยคที่มีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งใน ๓ อย่าง คือ หน่วยเสริมพิเศษ (พ) หน่วยเสริมบอกสถานที่ (ถ) และหน่วยเสริมบอกเวลา (ว)^๒

หน่วยประโยคประเภทเสริมในภาษาโฆษณา จะเป็นหน่วยเสริมบอกสถานที่ หน่วยเสริมบอกเวลา และหน่วยเสริมบุพบท ไม่ปรากฏหน่วยเสริมพิเศษ

๑.๒ โครงสร้างของประโยคสามัญ^๓

ประโยคสามัญในภาษามาตรฐานที่เป็นประโยคเริ่มและที่เป็นประโยค

^๑ดร.วิจินต์ ภาณุพงศ์, โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์, หน้า ๕๓.

^๒เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๘ - ๓๙.

^๓ผู้วิจัยไม่ได้แบ่งประโยคในภาษาโฆษณาเป็นประโยคเริ่มและประโยคไม่เริ่ม ส่วนใหญ่ประโยคในภาษาโฆษณาจะเป็นประโยคไม่เริ่ม ซึ่งผู้อ่านข้อความโฆษณาจะเข้าใจได้โดยไม่ต้องดูภาพประกอบข้อความโฆษณานั้น.

ไม่เริ่ม ถ้าประกอบด้วยส่วนมาตรฐาน ๑ ๑๒ แบบ^๑ คือ

๑. แบบ อ
๒. แบบ ป อ
๓. แบบ อ ป
๔. แบบ ส ต
๕. แบบ ป ส ต
๖. แบบ ต ป ส
๗. แบบ ท ต ร
๘. แบบ ป ท ต ร
๙. แบบ ต ป ท ร
๑๐. แบบ ร ป ท ต
๑๑. แบบ นค
๑๒. แบบ นค นค

โครงสร้างประโยคสามัญในภาษามาตรฐาน ที่เป็นแบบเฉพาะของประโยค
ไม่เริ่มมี ๔ แบบ^๒ คือ

๑. แบบ ส
๒. แบบ ป ส
๓. แบบ ท
๔. แบบ ป ท

^๑ดูรายละเอียดจากหนังสือ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์, ของ
ดร.วิจิตร ภูวนนท์, หน้า ๔๑ - ๔๓.

^๒เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๓.

๕. แบบ ท ร
๖. แบบ ป ท ร
๗. แบบ ท ศ
๘. แบบ ป ท ศ

นอกจากนี้ประโยคสามัญในภาษามาตรฐานอาจจะมีส่วนเสริมอยู่ด้วย ส่วนเสริมอาจมีอยู่เพียงส่วนเดียวหรือมี ๒ ส่วน หรือ ๓ ส่วนเรียงกัน ส่วนเสริมอาจอยู่ต้นหรือท้ายประโยค ในประโยคสามัญที่เป็นประโยคไม่เริ่มอาจมีแต่ส่วนเสริมก็ได้

โครงสร้างประโยคสามัญที่มีแต่ส่วนมูลฐานในภาษาโฆษณาเหมือนกับภาษามาตรฐานอยู่หลายแบบ ภาษาโฆษณาเท่าที่พบไม่มีหน่วยกรรมรองและหน่วยทวิกรรม จึงไม่มีโครงสร้างดังต่อไปนี้

๑. แบบ ท ศ ร
๒. แบบ ป ท ศ ร
๓. แบบ ศ ป ท ร
๔. แบบ ร ป ท ศ
๕. แบบ ท
๖. แบบ ป ท
๗. แบบ ท ร
๘. แบบ ป ท ร
๙. แบบ ป ท ศ

นอกจากนี้ แบบ ๗ และ แบบ ศ ป ๗ ก็ไม่มีในข้อมูลภาษาโฆษณา

โครงสร้างประโยคสามัญในภาษาโฆษณาที่ไม่มีในภาษามาตรฐานตามหนังสือโครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ ของ ดร. วิจิตร กัญพงศ์ ก็มีอีก

อนึ่ง ข้อมูลในภาษาโขนนามีบุพพทวลี^๑ ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบุพพท^๒ อยู่ในประโยคสามัญค้วย จึงมีโครงสร้างอีก ๒ แบบ คือ

๑. แบบ ส ต สบ
๒. แบบ ส สบ

นอกจากนั้น ประโยคสามัญค้วยในภาษาโขนนามบางประโยคมีส่วนเสริมอยู่ค้วย และบางประโยคมีหน่วยนามเกี่ยวข้องปรากฏร่วมกันหลายหน่วยจึงมีโครงสร้างอีก ๑๑ แบบ ดังนี้

๑. แบบ อ ถ ถ
๒. แบบ อ ถ ว
๓. แบบ อ ว
๔. แบบ อ ถ สบ
๕. แบบ ป ส ต ถ
๖. แบบ ว ป ส ต สบ
๗. แบบ ส ต ว
๘. แบบ ส ต ถ ว
๙. แบบ ส ต ถ สบ
๑๐. แบบ นก นก นก
๑๑. แบบ นก นก นก นก

^๑บุพพทวลีนี้ตามที่จริง นายกิเรกชัย มัทธนะสิน ก็กล่าวไว้ในวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษากลุ่มประโยคในความเรียงภาษาไทย" ว่ามีในภาษามาตรฐาน.

^๒ดู หน้า ๕๗.

สรุปว่าประโยคสามัญในภาษาໂພນມີโครงสร้าง ๒๒ แบบดังนี้

๑. แบบ อ
๒. แบบ ปอ
๓. แบบ อ ป
๔. แบบ ส ต
๕. แบบ ป ส ต
๖. แบบ ป ส
๗. แบบ อ ต ถ
๘. แบบ อ ถ ว
๙. แบบ อ ว
๑๐. แบบ อ ถ สบ ว
๑๑. แบบ อ ว ถ สบ
๑๒. แบบ ป ส ต ถ
๑๓. แบบ ว ป ส ต สบ
๑๔. แบบ ส ต ว
๑๕. แบบ ส ต สบ
๑๖. แบบ ส ต ถ ว
๑๗. แบบ ส ต ถ สบ
๑๘. แบบ ส สบ
๑๙. แบบ นก
๒๐. แบบ นก นก
๒๑. แบบ นก นก นก
๒๒. แบบ นก นก นก นก

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างโครงสร้างของประโยคสามัญในภาษาໂພນ

๑. แบบ อตัวอย่าง ๑) บิณฑบาต

อ

(บางกอกเดลิโม่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙)

๒) พิศมัย

อ

(บ้านเมือง ๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๙)

๒. แบบ ป อตัวอย่าง ๑) ยามาฮา | ธรรมชาติอีกแล้ว

ป

อ

(ดาวสยาม ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๑)

๒) กาเกท ๒๑๒ | บางเค็ดจริง ๆ

ป

อ

(ไทยรัฐ ๒๔ เมษายน ๒๕๑๙)

๓. แบบ อ ปตัวอย่าง ๑) งามส้างบางเบา | แพร่น้ำสดจากต่างประเทศ

อ

ป

(ดาวสยาม ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๑)

๒) ระเบิดแล้ว...! | งานแสดงนาฬิกาสมองกลครั้งยิ่งใหญ่...!

อ

ป

(เดลินิวส์ ๑๐ เมษายน ๒๕๒๐)

๔. แบบ ส คตัวอย่าง ๑) คุ้ม | แม่โขงยอดสุราของไทย

ส

ค

(บางกอกเดลิโม่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๐)

๒) ตรวจเช็คฟรี เพื่อความปลอดภัย

สี่ สิบ

(บางกอกเคลิโหม้ ๑ เมษายน ๒๕๑๘)

๑๘. แบบ นก

ตัวอย่าง เหล่าหมักกั้งเกมของไทย

นก

(บางกอกเคลิโหม้ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๐)

๒๐. แบบ นก นก

ตัวอย่าง ๑) เพื่อนที่สี่ของแม่บ้าน | เครื่องตุ๋นอิฐาชิ

นก

นก

(บ้านเมือง ๒๓ กันยายน ๒๕๒๑)

๒) หม้อเอนกประสงค์ SR -๘๐๕ | เฟอร์นิเจอร์สำหรับครอบครัว

นก

นก

(เคลวินิวส์ ๓ กรกฎาคม ๒๕๑๘)

๒๑. แบบ นก นก นก

ตัวอย่าง ๑) วิทยุเตาเสทท์ | อีเล็กทรอนิกส์มาตรฐานยุโรป... | ...ฟิลิปส์-

นก

นก

นก

๑๐ อาร ๑๒๒

(บางกอกเคลิโหม้ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๐)

๒) ๘๘๕ บาท | ซิติเซ่น | อีควินเพ็คจี้ก

นก

นก

นก

(ไทยรัฐ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๑๘)

- ๒.๑.๑.๑ อนุพากย์นาม
- ๒.๑.๑.๒ อนุพากย์คุณศัพท์
- ๒.๑.๑.๓ อนุพากย์วิเศษณ์
- ๒.๑.๑.๔ อนุพากย์หลัก

๒.๑.๒ โครงสร้างของประโยคซับซ้อน^๑

ประโยคซับซ้อนในภาษาไทยมีโครงสร้าง ๔ แบบ เป็นแบบโครงสร้างที่เหมือนกับประโยคซับซ้อนในภาษามาตรฐาน ๒ แบบ และเป็นแบบโครงสร้างที่ปรากฏเฉพาะในภาษาไทย ๒ แบบ

โครงสร้างประโยคซับซ้อนในภาษาไทยที่เหมือนกับภาษามาตรฐาน ๒ แบบ คือ

- ๒.๑.๒.๑ แบบอนุพากย์หลักกับอนุพากย์คุณศัพท์
- ๒.๑.๒.๒ แบบอนุพากย์หลักกับอนุพากย์นาม

โครงสร้างประโยคซับซ้อนที่ปรากฏเฉพาะในภาษาไทยมี ๒ แบบ คือ

- ๒.๑.๒.๓ แบบอนุพากย์หลักกับอนุพากย์วิเศษณ์
- ๒.๑.๒.๔ แบบอนุพากย์นาม กับอนุพากย์หลัก

^๑ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์, โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์, หน้า ๑๗.
ได้ยกตัวอย่างโครงสร้างของประโยคซับซ้อนมี

๑. อนุพากย์หลักกับอนุพากย์คุณศัพท์
๒. อนุพากย์หลักกับอนุพากย์นาม
๓. อนุพากย์นาม อนุพากย์หลักกับอนุพากย์นาม.

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างแสดงโครงสร้างของประโยคซับซ้อนในภาษาไทย

๒.๑.๒.๑. แบบอนุพากย์หลักกับอนุพากย์คุณศัพท์

ตัวอย่าง ๑) เพิ่มค่าตามเวลาที่เพิ่มขึ้น

อนุพากย์หลัก อนุพากย์คุณศัพท์

(บ้านเมือง ๘ เมษายน ๒๕๒๐)

๒) แพนซีให้สัมปัส ที่คุณไมรูลึก

อนุพากย์หลัก อนุพากย์คุณศัพท์

(ไทยรัฐ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๕)

๒.๑.๒.๒. แบบอนุพากย์หลักกับอนุพากย์นาม

ตัวอย่าง " ชั้นโย " ตูเย็นชั้นดี แกรมฟรีกระตักน้ำแข็งงามทรู

อนุพากย์หลัก อนุพากย์นาม

(บ้านเมือง ๒๕ เมษายน ๒๕๑๕)

๒.๑.๒.๓. แบบอนุพากย์หลักกับอนุพากย์วิเศษณ์

ตัวอย่าง ๑) ทองเพื่อ เนื่องจากทานอาหารมากเกินไป

อนุพากย์หลัก อนุพากย์วิเศษณ์

(บางกอกเดลิโทม์ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑)

๒) มาสด้า ๔๐๘ โฉมใหม่สวย!.. จนนใคร ๆ ต้องเหลียวมอง

อนุพากย์หลัก อนุพากย์วิเศษณ์

(ไทยรัฐ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐)

๒.๑.๒.๔ อนุพากย์นามกับอนุพากย์หลัก

ตัวอย่าง ๑) บิณฑูตะวันออก เป็นบริการพิเศษของ โซน่าแอร์ไลน์

อนุพากย์นาม

อนุพากย์หลัก

(บ้านเมือง ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๑)

๒) คิมยาคูสทุททุกวัน หนึ่งอันคมจุลินทรีย์ สี่สี่คุณกาศอรวงกาย

อนุพากย์นาม

อนุพากย์หลัก

(เคลือบวีส์ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๑)

๓. ประโยคผสม

ประโยคผสมในภาษามาตรฐาน คือ ประโยคที่ประกอบด้วยอนุพากย์หลัก ตั้งแต่ ๒ อนุพากย์ขึ้นไป ส่วนในภาษาโฆษณา ประโยคผสมจะประกอบด้วย อนุพากย์หลัก ตั้งแต่ ๒ อนุพากย์ ถึง ๔ อนุพากย์ และอนุพากย์หลักที่เป็นส่วนประกอบของประโยคผสมอาจจะมีคำ เชื่อมอนุพากย์หรือไม่มีคำ เชื่อมอนุพากย์ก็ได้

๑คร. วิจิตรณ์ ภาณพงศ์, โครงสร้างภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์, หน้า ๑๗.

ได้ยกตัวอย่างประโยคผสมที่ประกอบด้วย อนุพากย์หลัก ๒ อนุพากย์ และประโยคผสมที่ประกอบด้วยอนุพากย์หลัก ๓ อนุพากย์ ไม่ปรากฏแบบอนุพากย์ ๔ อนุพากย์ เรียงกัน.

๓.๑ โครงสร้างของประโยคผสม

อนุพจน์หลักในประโยคผสมจะประกอบกันเป็นแบบโครงสร้างของประโยคผสม ๓ แบบ คือ

๓.๑.๑ แบบอนุพจน์หลัก ๒ อนุพจน์เรียงกัน

๓.๑.๒ แบบอนุพจน์หลัก ๓ อนุพจน์เรียงกัน

๓.๑.๓ แบบอนุพจน์หลัก ๔ อนุพจน์เรียงกัน

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างแสดงโครงสร้างของประโยคผสมในภาษาไทย

๓.๑.๑ แบบอนุพจน์หลัก ๒ อนุพจน์เรียงกัน

ประโยคผสมที่มีโครงสร้างแบบอนุพจน์หลัก ๒ อนุพจน์ เรียงกัน
จะมีแบบการเรียงดังนี้

๓.๑.๑.๑ มีคำเชื่อมอนุพจน์

๓.๑.๑.๒ ไม่มีคำเชื่อมอนุพจน์

๓.๑.๑.๑ อนุพจน์หลัก ๒ อนุพจน์เรียงกันโดยมีคำเชื่อมอนุพจน์

ตัวอย่าง ๑) ปลูกบ้านใหม่ [หรือ] ปรับปรุงบ้านเก่า

(สยามรัฐ ๗ มีนาคม ๒๕๒๐)

หรือ เป็นคำเชื่อมต้น* ทำหน้าที่เชื่อมอนุพจน์แรก ปลูกบ้านใหม่ กับ

* คุชฎีพร ชำนิโรกสถานต์, "อนุพจน์ในภาษาไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท-บัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒), หน้า ๒๕.
กล่าวถึงคำเชื่อมต้นว่า

"คำเชื่อมต้น ไก่แก่คำเชื่อมที่มีตำแหน่งอยู่ที่อนุพจน์เสมอ ไม่ว่าอนุพจน์นั้นจะมีบทประธานปรากฏอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม".

อนุพากย์หลัง ปรับปรุงบ้านเก่า

๒) ของเขาก็จริง ๆ เรา|จิง|แนะนำ

(บางกอกเดลิโม่ ๑๕ เมษายน ๒๕๑๕)

จิง เป็นคำเชื่อมใน^๑ ทำหน้าที่เชื่อมอนุพากย์แรก ของเขาก็จริง ๆ กับอนุพากย์
หลัง เราแนะนำ

๓) แคต ๕๑๐ รดักด้อยาง แม่ ที่จะแคบ...งานยังคล่อง

(บ้านเมือง ๑๗ มกราคม ๒๕๑๕)

แม่ เป็นคำเชื่อม^๒ ทำหน้าที่เชื่อมอนุพากย์แรกที่จะแคบ กับอนุพากย์หลัง
งานยังคล่อง

๓.๑.๑.๒ อนุพากย์หลัก ๒ อนุพากย์เรียงกันโดยไม่มีคำเชื่อมอนุพากย์

ตัวอย่าง ๑) ทนายอยากไต่กระเป่านี้ไว้ข้อที่วิเดอะพอ

(บางกอกเดลิโม่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐)

๒) สลัดลีนซึ่งสรรพปัญหา|ให้เราพาคุณไปแคชเมียร์

(สยามรัฐ ๓ มิถุนายน ๒๕๒๐)

^๑ คุงมิพร ชานีโรกทานต์, "อนุพากย์ในภาษาไทย," หน้า ๓๐. กล่าวถึงคำ
เชื่อมในว่า "คำเชื่อมในได้แก่ คำเชื่อมที่ปกติจะมีตำแหน่งอยู่หลังประธานของอนุพากย์
แต่ในกรณีที่อนุพากย์ไม่มีประธานปรากฏอยู่ด้วย คำเชื่อมในจะอยู่ก่อนอนุพากย์ได้"

